

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στην πρόταση νόμου «Κύρωση της υπ' αριθ. 156 Διεθνούς Συμβάσεως Εργασίας για την ισότητα ευκαιριών και των δύο φύλων: εργαζόμενοι με οικογενειακές υποχρεώσεις».

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Η Γενική Συνδιάσκεψη της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας της 3ης Ιουνίου 1981 διαπίστωσε ότι η σύμβαση 111 «περί διακρίσεως ως προς την απασχόληση και το επάγγελμα» της 4ης Ιουνίου 1958 αφήνει ακάλυπτους τους εργαζόμενους, που βαρύνονται με οικογενειακά βάρη και υποχρεώσεις από άποψη διακρίσεως ως προς την απασχόληση και το επάγγελμα.

Διε την Σύμβαση 111 έχει κριθεί ότι η ύπαρξη διακρίσεως «αποτελεί παραβίαση των δικαιωμάτων των εξαρτηθέντων δια της Παγκοσμίου Διακηρύξεως των δικαιωμάτων του ανθρώπου», ότι η ανυπαρξία κινήσεων που θα ρυθρίζουν το θέμα αυτό παραβιάζει τις αρχές της πιο πάνω διακηρύξεως και επιδεινώνει τις συνθήκες εργασίας της κατηγορίας αυτής των εργαζομένων. Την απαγόρευση καθιερώσεως κριτηρίων είτε άμεσα είτε έμμεσα που βασίζονται στο φύλο σε συσχέτιση με την οικογενειακή κατάσταση των εργαζομένων και την διασφάλιση στην πρόβαση στην απασχόληση επιβάλλουν και οι οδηγίες του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (άρθρ. 2 τίτλ. 1 της υπ' αριθ. 75/117 'Οδηγίας και άρθρ. 2 παρ. 1 και 5 παρ. 1 της υπ' αριθ. 76/207 'Οδηγίας).

Τα άρθρα 21 και 22 του Συντάγματος μας ορίζουν τα της προστασίας της οικογενείας, εργασίας και ασφαλίσεως εργαζομένων.

Υλοποίηση των Συνταγματικών αυτών διατάξεων και των πιο πάνω Οδηγιών του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων θα αποτελέσει η κύρωση της Διεθνούς Συμβάσεως 156, που είναι καρπός βαθιάς διεθνούς μελέτης των προβλημάτων των εργαζομένων με οικογενειακές υποχρεώσεις.

Είναι γνωστές οι συνθήκες εργασίας και οικογενειακής ζωής και γενικότερα διαβιώσεως των εργαζομένων ιδία γυναικών και κάθε εργαζομένου, που βαρύνεται με μέλη οικογενείας ανάπηρα, ανάπηρα κλπ. Η παροχή δυνατότητας ισότητας ευκαιριών και μεταχειρίσεως κατά την απασχόληση, διευκολύνσεων, παροχής βοήθειας και φροντίδων αποτελεί στοιχειώδες καθήκον προς την πιο πάνω κατηγορία εργαζομένων κυρίως για την κάλυψη των οικογενειακών τους αναγκών μέσα σε ευμενές κλίμα χωρίς περισπασμούς και κινδύνους απώλειας της εργασίας τους.

Η κύρωση της Συμβάσεως ειδικότερα για τη χώρα μας και το λάο της επιβάλλεται και για να δοθεί σοβαρό κίνητρο για δημιουργία οικογενειών και αυξήσεως των γεννήσεων.

Πιστεύουμε πως η κύρωση της Συμβάσεως θα εξαφανίσει και τα τελευταία στοιχεία διακρίσεως ως προς την απασχόληση και το επάγγελμα και θα δώσει την ευχέρεια συμβιώσεως του όξυτατου δημογραφικού προβλήματος της χώρας.

Αθήνα, 14 Ιουνίου 1982

Οι προτεινόμενοι Βουλευτές

ΣΥΝΟΔΙΝΟΥ — ΜΑΡΙΝΑΚΗ ANNA, ΨΑΡΟΥΔΑ — ΜΠΕΝΑΚΗ ANNA, ΣΠΕΝΤΖΑΡΗ — ΤΣΙΑΜΑΝΗ ΦΡΟΣΩ

ΣΥΜΒΑΣΗ 156.

Για την ισότητα ευκαιριών και μεταχειρίσεως για τους εργαζομένους και των δύο φύλων: Εργαζόμενοι με οικογενειακές υποχρεώσεις.

Η Γενική Διάσκεψη της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας συζητήθηκε στη Γενεύη από το Διοικητικό Συμβούλιο του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και στη συνεδρίαση της 3ης Ιουνίου 1981 της 67ης συνόδου της:

Εχοντας υπόψη τη Διακήρυξη της Φιλαδέλφειας σχετικά με τους πασούς και τους σπόγγους της Δ.Ο.Ε. που αναγνωρίζει ότι καλοί οι άνθρωποι αντιμετωπίζονται από ορισμένους

σπυρμα ή γένας έχουν το δικαίωμα να επιδιώξουν τις υλικές τους ανάσεις και την πνευματική τους ανάπτυξη με συνθήκες ελευθερίας και αξιοπρέπειας, με οικονομική εξασφάλιση και ίσες ευκαιρίες, και:

Εχοντας υπόψη τους όρους της Διακηρύξεως για την ισότητα ευκαιριών και μεταχειρίσεως των εργαζομένων γυναικών και την απόφαση, που αφορά ένα σχέδιο δράσεως με σκοπό την προαγωγή της ισότητας ευκαιριών και μεταχειρίσεως των εργαζομένων γυναικών, που υιοθετήθηκε από τη Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας του 1975, και

Εχοντας υπόψη τις διατάξεις των Διεθνών Εργατικών Συμβάσεων και Συστάσεων που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της ισότητας ευκαιριών και μεταχειρίσεως εργαζομένων ανδρών και γυναικών, δηλαδή τη σύμβαση και τη σύσταση ίσης αμοιβής του 1951, τη σύμβαση και σύσταση διακρίσεως (απασχολήσεως και επαγγέλματος) του 1958 και το μέρος VIII της Συστάσεως για την Ανάπτυξη των Ανθρώπινων Δυνατοτήτων του 1975, και

Αφού ανέφερε ότι η σύμβαση διακρίσεως (απασχολήσεως και επαγγέλματος) του 1958 δεν καλύπτει ειδικά τις διακρίσεις που καθορίστηκαν με βάση τις οικογενειακές υποχρεώσεις και έκρινε ότι απαιτούνται για το σκοπό αυτό συμπληρωματικοί κανόνες, και

Εχοντας υπόψη τους όρους της Συστάσεως για την απασχόληση (γυναικών με οικογενειακές υποχρεώσεις) του 1965, και αφού εξέτασε τις αλλαγές που έγιναν μετά την αποδοχή της, και

Εχοντας υπόψη ότι ρυθμίσεις για ισότητα ευκαιριών και μεταχειρίσεως ανδρών και γυναικών υιοθετήθηκαν επίσης από τα Ηνωμένα Έθνη και άλλους ειδικούς Οργανισμούς και αφού υπενθύμισε ιδιαίτερα την 14η παράγραφο του προομίου της Συμβάσεως των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη κάθε μορφής διακρίσεως σε βάρος των γυναικών του 1979 που αναφέρει ότι: τα κράτη - μέλη «είναι ενήμερα ότι οι παραδοσιακοί ρόλοι ανδρών και γυναικών στην κοινωνία και την οικονομία είναι ανάσκη να αλλάξουν για να επιτευχθεί πλήρης ισότητα ανδρών και γυναικών», και

Αναγνωρίζοντας ότι τα προβλήματα των εργαζομένων με οικογενειακές υποχρεώσεις είναι μέρος ευρύτερων θεμάτων σχετικών με την οικονομία και την κοινωνία που πρέπει να λάβουν υπόψη στις Εθνικές Πολιτικές, και

Αναγνωρίζοντας την ανάγκη δημιουργίας πραγματικής ισότητας ευκαιριών και μεταχειρίσεως, τόσο μεταξύ εργαζομένων ανδρών και γυναικών με οικογενειακές υποχρεώσεις, όσο και μεταξύ των εργαζομένων και άλλων εργαζομένων, και

Κρίνοντας ότι πολλά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν όλοι οι εργαζόμενοι επιδεινώνονται στις περιπτώσεις εργαζομένων με οικογενειακές υποχρεώσεις και αναγνωρίζοντας την ανάγκη, βελτιώσεως των όρων εργασίας τους με μέτρα που ανταποκρίνονται στις ειδικές ανάγκες τους και με μέτρα που σκοπεύουν στη βελτίωση των όρων εργασίας των εργαζομένων, και

Εχοντας αποφασίσει την αποδοχή ορισμένων προτάσεων σχετικά με την ισότητα ευκαιριών και μεταχειρίσεως εργαζομένων ανδρών και γυναικών με οικογενειακές υποχρεώσεις που είναι το πέμπτο θέμα της ημερήσιας διατάξεως της συνόδου, και

Εχοντας αποφασίσει: οι προτάσεις αυτές να πάρουν την μορφή μιας διεθνούς συμβάσεως.

Αποδέχεται σήμερα είκοστή τρίτη μέρα του Ιουνίου του έτους χίλια εννεακόσια οχτώοντα ένα τη σύμβαση που θα κληθεί με τίτλο: Σύμβαση Εργαζομένων με Οικογενειακές Υποχρεώσεις του 1981.

Άρθρο 1.

1. Η σύμβαση αυτή εφαρμόζεται σε εργαζομένους άνδρες και γυναίκες με υποχρεώσεις σε παιδιά που εξαρτώνται από αυτούς όταν οι υποχρεώσεις αυτές περιορίζουν τις δυνατότητες προετοιμασίας τους για την είσοδο, συμμετοχή ή πρόοδο στην οικονομική δραστηριότητα.

2. Οι διατάξεις αυτής της σύμβασης εφαρμόζονται επί της στους εργαζόμενους άνδρες και γυναίκες με υποχρεώσεις προς άλλα μέλη της ίδιας οικογένειάς τους που έχουν προφανή ανάγκη της φροντίδας και υποστήριξής τους, όταν οι υποχρεώσεις περιορίζουν τις δυνατότητες προτοκομισίας τους για την είσοδο, συμμετοχή ή πρόοδο στην οικονομική δραστηριότητα.

3. Για τους σκοπούς αυτής της σύμβασης με τους όρους «εξαρτώμενο παιδί» και «άλλο μέλος της ίδιας οικογένειάς που έχει προφανή ανάγκη της φροντίδας και υποστήριξής τους» νοούνται πρόσωπα που βρίσκονται έτσι σε κάθε χώρα σύμφωνα με έναν από τους τρόπους που αναφέρονται στο άρθρο 9 αυτής της σύμβασης.

4. Οι εργαζόμενοι που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού αναφέρονται στη σύμβαση αυτή ως «εργαζόμενοι με οικογενειακές υποχρεώσεις».

Άρθρο 2.

Η σύμβαση αυτή εφαρμόζεται σε όλους τους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας και σε όλες τις κατηγορίες εργαζομένων.

Άρθρο 3.

1. Με σκοπό να γίνει αποτελεσματική η ισότητα ευκαιριών και μεταχειρίσεως για τους εργαζόμενους άνδρες και γυναίκες κάθε μέλος οφείλει να περιλάβει το στόχο αυτό στην Εθνική του πολιτική, για να διευκολύνει άμεσα με οικογενειακές υποχρεώσεις, που απασχολούνται ή επιθυμούν να βρουν απασχόληση, να ασκήσουν το δικαίωμα αυτής της απασχόλησης χωρίς να γίνουν αντικείμενο διακρίσεως και στο μέτρο του δυνατού χωρίς σύγκρουση μεταξύ της απασχόλησής τους και των οικογενειακών τους υποχρεώσεων.

2. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού ο όρος «διάκριση» σημαίνει διάκριση στο επάγγελμα και την απασχόληση, όπως καθορίζονται από τα άρθρα 1 και 5 της Σύμβασης Διακρίσεως (απασχόλησεως και επαγγελματος) του 1958.

Άρθρο 4.

Με σκοπό να γίνει αποτελεσματική η ισότητα ευκαιριών και μεταχειρίσεως για τους εργαζόμενους άνδρες και γυναίκες, πρέπει να ληφθούν όλα τα μέτρα που συμβαδίζουν με τις εθνικές συνθήκες και δυνατότητες, ώστε:

- α) να καταστεί δυνατό στους εργαζόμενους με οικογενειακές υποχρεώσεις να ασκήσουν το δικαίωμα της ελεύθερης επιλογής της απασχολήσεώς τους, και
- β) να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες τους σε σχέση με τους όρους και τις συνθήκες απασχολήσεως και κοινωνικής ασφαλίσεως.

Άρθρο 5.

Πρέπει να ληφθούν άμεσα όλα τα μέτρα που είναι σύμφωνοι με τις εθνικές συνθήκες και δυνατότητες.

α) για να ληφθούν υπόψη οι ανάγκες των εργαζομένων με οικογενειακές υποχρεώσεις στον κοινωνικό προγραμματισμό και

β) για να ανταποκριθούν και βελτιωθούν οι κοινωνικές υπηρεσίες, δημόσιες και θρησκευτικές, όπως οι διευκολύνσεις και υπηρεσίες για την φροντίδα των παιδιών και την οικογένεια.

Άρθρο 6.

Οι αρμόδιες αρχές και οργανισμοί σε κάθε χώρα, πρέπει να πάρουν τα κατάλληλα μέτρα για να προωθήσουν την ενθάρρυνση και την εκπαίδευση που θα προκαλέσουν στο κοινό καλύτερη κατανόηση της άρχης της ισότητας ευκαιριών και μεταχειρίσεως για τους εργαζόμενους άνδρες και γυναίκες και των προβλημάτων των εργαζομένων με οικογενειακές υποχρεώσεις όπως και τη δημιουργία κλίματος ευνοϊκού για την επίλυση αυτών των προβλημάτων.

Άρθρο 7.

Θα πρέπει να ληφθούν όλα τα μέτρα που είναι σύμφωνα με τις εθνικές συνθήκες και δυνατότητες, συμπεριλαμβανόμενων και των μέτρων για τον επαγγελματικό προανα-

τολισμό και επαγγελματική εκπαίδευση και που θα επιτρέψουν στους εργαζόμενους με οικογενειακές υποχρεώσεις να ενσωματωθούν στην εργατική δύναμη και να παραμείνουν σ' αυτήν, καθώς και να επανέλθουν σ' αυτήν μετά από αποργία που οφειλόταν στις υποχρεώσεις αυτές.

Άρθρο 8.

Οι οικογενειακές υποχρεώσεις δεν μπορούν καθ' αυτές να αποτελέσουν έασιμο λόγο για τον τερματισμό της απασχολήσεως.

Άρθρο 9.

Οι διατάξεις αυτής της σύμβασης μπορούν να εφαρμόζονται με νόμους ή κανονισμούς, συλλογικές συμβάσεις, κανονισμούς εργασίας, δικαστικές αποφάσεις, δικαστικές απόφασεις ή με συνδυασμό αυτών των μεθόδων ή με κάθε άλλη τρόπο σύμφωνα με την εθνική πρακτική που μπορεί να είναι κατάλληλη και που λαμβάνει υπόψη τις εθνικές συνθήκες.

Άρθρο 10.

1) Οι διατάξεις αυτής της Σύμβασης μπορούν να εφαρμόζονται σταδιακά αν είναι ανάγκη λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες με την προϋπόθεση ότι τα μέτρα που θα λαμβάνονται για την εφαρμογή τους πρέπει να εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση για όλους τους εργαζόμενους που καλύπτονται από το άρθρο 1 παράγραφος 1.

2) Κάθε μέλος που επικυρώνει αυτή τη σύμβαση θα αναφέρει στην πρώτη του έκθεση για την εφαρμογή αυτής της Σύμβασης που θα υποβάλει σύμφωνα με το άρθρο 22 του καταστατικού της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας με ποιο τρόπο αν υπάρχει περίπτωση σκοπεύει να εφαρμόσει τις δυνατότητες που παρέχει η παράγραφος 1 αυτού του άρθρου και θα αναφέρει στις επόμενες εκθέσεις σε ποια έκταση εφαρμόστηκε ή πρόκειται να εφαρμοστεί σταδιακά αυτή η συνθήκη.

Άρθρο 11.

Οι οργανώσεις των εργοδοτών και εργαζομένων έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν σύμφωνα με τις εθνικές συνθήκες και πρακτική στην εκπόνηση και εφαρμογή των μέτρων που αποβλέπουν στην εφαρμογή των διατάξεων αυτής της σύμβασης.

Άρθρο 12.

Οι επίσημες κυρώσεις της σύμβασης αυτής ανακοινώνονται στον Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας από τον οποίο και καταχωρίζονται.

Άρθρο 13.

1. Η σύμβαση αυτή δεσμεύει μόνο τα Μέλη της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας που η κύρωση τους έχει καταχωρηθεί δεί από τον Γενικό Διευθυντή.

2. Η σύμβαση αυτή θα ισχύει δώδεκα μήνες μετά την καταχώρησή από τον Γενικό Διευθυντή των κυρώσεων από δύο Μέλη.

3. Ακολούθως η σύμβαση θα ισχύει για κάθε μέλος δώδεκα μήνες μετά την ημερομηνία καταχωρήσεως της κυρώσεώς της.

Άρθρο 14.

1. Κάθε μέλος που επικυρώνει αυτή τη σύμβαση μπορεί να την καταγγείλει μετά παρέλευση δεκαετίας από την ημερομηνία της ενάρξεως της ισχύος της με πράξη που ανακοινώνεται στον Γενικό Διευθυντή του Διεθνούς Γραφείου Εργασίας και που καταχωρίζεται από αυτόν. Η καταγγελία αρχίζει να ισχύει ένα χρόνο μετά την καταχώρησή της.

2. Κάθε μέλος που έχει κυρώσει αυτή τη σύμβαση το οποίο δεν έχει κάνει χρήση μίας σε ένα χρόνο από τη λήξη της δεκαετίας που μνημονεύεται στην προηγούμενη παράγραφο.